

Діло

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16, II. пош. Квито пошт. № 26.726. Адреса тел. „Ліло—Львів“. Число телефону 345. Рекламація редакції на звертає.	ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . . 5— К. квартально . . . . . 15— півроком . . . . . 35— річно . . . . . 65— у Львові (без доставки): місячно . . . . . 4— К. квартально . . . . . 12— півроком . . . . . 22— річно . . . . . 44— в Німеччині: місячно . . . . . 3— М. квартально . . . . . 8— півроком . . . . . 16— річно . . . . . 32— За зміну адреси платити по 50 с.	Ціна оголошень: За кожну лінійку, розміщеною на одній сторінці по 10 лінійкам в день, за перші 100 лінійок і за наступні 100 лінійок за кожні 5 лінійок по 1 лінійці. За кожну лінійку в день, за наступні 100 лінійок по 1 лінійці. За кожну лінійку в день, за наступні 100 лінійок по 1 лінійці. За кожну лінійку в день, за наступні 100 лінійок по 1 лінійці. Один примірник в день у Львові 16 с. на провінції 20 с.
---	--	---

Видав: Видавничий Осередок „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Вацлав Панейко.

Заява українських професорів і доцентів ц. к. університету ім. Франца у Львові.

Заява польських професорів і доцентів львівського університету з дня 13. лютого 1918. в справі Берестейського миру спонукує нас до ствердження факту, що вона не є висловом ані офіційним і компетентним університетських чинників, які не відповідає керуванням і почуванням українських професорів та доцентів того університету.

Під річковим оглядом не відповідає заява вислідом безсторонніх історичних та етнографічних наукових дослідів, що відносять ся до територій, приданих тепер до України.

Стежерджуємо:

- що заповіджені мєрвом дєговором з 9. лютого 1918. границі між Україною та Польщею не відривають ніяких суцільно польських просторів, ніяких ворібно польських земель від польської етнографічної території. Що заповіджені границі припадає саме на межу між суцільним етнографічними областями Українців і Поляків, доказує не тільки офіційна російська статистика (фактована на некористь України не менше, може навіть і більше, як на некористь Польщі), але й усі наукові етнографічні досліді і карти: Шафарика, Чубинського, Рітца, Шебальського, Реклю, Велича, Флорінського, Францева, Нідерльова, Рудницького, німецького генерального штабу Ober Ost і т. д.;
- що придучена саме до України територія лівобіч ріки Буга не обіймає навіть цілої холмської України в межах з 1912 р., а меншше значні її частини зі значною кількістю українського населення при Польщі;
- що придучені саме до України часті Підляшя правобіч Буга не обіймають також цілої української суцільної території цих околиць. Сі часті II, що лежать у більшій північній та північній частині берестейського, також остають ся нова межами України;
- що придучена саме до України холмська губернія не має цілком ані радимського ані красноватовського повіта, Константинівський, замойський і білгорайський повіт холмської губернії далеко не є ідентичні з тої самої назви повітами давньої люблинської згл. сидлецької губернії. Усі шведені в протесті статистичні дані відносять ся до сих давних повітів і туг не мають приміненя. Нові повіти викрадено в 1912 р. з земель населених переважно Українцями. Західна половина білгорайського (38 56% Українців) та замойського (29 61% Українців) повіту відходять уже тепер до Польщі; при наковечнім установленю границі відійде до Польщі поважна скількість польських сіл і місточок. Константинівський повіт має уже 1909 р. 70 82% Українців і тільки 14 20% Поляків;

5. що кров „визнєцькі, мужичків, наших свєчеників і католицького люду“ — се кров українських уніятів, зроблених Росією, а не кров польських колоністів Холмщини;

6. що історичні права Поляків до Холмщини є значно молодші як українські. До 1340 року належали Холмщина і Підляшє безперестанно до старо-українських держав: київської і галицько-володимирської. По 1340 р. хоч були від владюю польсько-литовської держави, то належали все до „руських“ воєводств і земель. З особняж приналежність до конгресового королівства не має ніякої право державної ваги тому, що по польських повстанях 1831 і 1863 р. конгресове королівство фактично знесено, а в 1912 р. Холмщину уквалою всеросійської думи зі складу надвільлянських губерній формально виділено.

Українські професори і доценти вигають ві ширюю радістю Берестейський договір в Українію як важний етап на дєрозі до сподученя українських земель в матірню державою та до повного висвободженя українського народу.

Львів, дня 21. лютого 1918.

Українські професори і доценти ц. к. Університету ім. Франца у Львові.

що „Frankl. Ztg.“ говорить пр. гр. Черніна: „який може завтра буде австрійським президентом міністра“.

Чи гр. Чернін має би обіяти державну керу в Австрії, щоб перевести реформу конституції? Пригадаймо його натяк в заграничній комісії австрійської делегації про реформу конституції і про окрота.

Українська заява в бюджетовій провізорії.

(Таб) Відень, 25. лютого 1918.

В бюджетовій комісії промовляв між инши, ми п. Окуневський, який заявив, що Українці застерігають собі сям разом становище що до кредитів, бо не запало рішення клубу, і будуть голосувати за бюджетовою провізорією але не в правданю внутрішньої політики австрійського правительства, а з огляду на заграничну політику, в якій нарешті раз правданю слушність Українцям. Отже є справивою части за се зрезан жуватись. Українці готові розпочати переговори від народу до народу, однак першим успіхом є, щоби Поляки захитали своє становище історичних прав до української землі та обісмили се до своєї етнографічної області. На Полках мстить ся тепер стара політика Казимира Великого, яка склоняла їх покинути свої претенсії до Балтійського моря і устя Висли, до була їх коліска і шукати добути на областях України. Тому, що ся ріра не може тепер спознати ся, прийшло до штучного заворуженя.

Українці не відступлять від своїх домагань та події Галичини, за власне намісництво і власний сойм в українській області. Коли Поляки на се згодять ся, вони готові дати їм найдальше йлучі гарантії прав для польської меншости. Українці дають доказ найбільшої услужливости тим, що згодились на зміну арт. II мирового договору в користь Поляків.

Совіт приймає німецькі умови мира.

ПЕТРОГРАД (ПА). В ночи на 24. с. м. вілі буде ся пленарне засіданє головної виконуючої комісії, на яким по бурливій дискусії 126 голосами проти 85 (26 адержало ся від голосованя, 2 анархисти не брали участи в нарадах) прийнято німецькі умови мира в Берестю.

ПЕТРОГРАД (ПА). Дня 24. с. м. о год. 7. рано вислано до правительств: німецького, австро угорського, болгарського і турецького таку іскрову телеграму:

По думці рішення головної виконуючої комісії і ради представників робітників, жонірів і селян з 24. лютого 1918 о год. 4 30 над радом постанови рада народних повновласників прийняти мирові умови, поставлені німецьким правительством і вислати до Берестя делегацію, щоби підписала мир.

Предідатель совіта народних комісарів Володимир Ленін; комісар для заграничних справ: Лев Троцький.

Польська жадоба українських земель.

Полякам не вбрало етнографічних польських областей. — візна між Польщею й Україною за Галичину. — Австрія мусить визволити ся від польського терору. — Гр. Чернін президентом міністра? Львів, 26. лютого 1918.

„Frankl. Ztg.“ з 22. с. м. містить кореспондєнцію з Відня про „зміну фронту у Польщі“, в якій представивши аргументи польські, українські й осередних держав (конечність включеня мира в Україною) в Холмській справі, стверджує:

„Отже Поляки ще не взято нічого, на що вони би вони право на основі етнографічного приналежну. А хоч-би їх навіть трешні вкорочено. — що не стало ся, — то гр. Чернін слухав би тільки потреби, а не власної волі“.

„Однак Холмська губернія — читаємо далі — творить границю Буга, а на сю границю клала би сягу будуча польська держава в боротьбі за Східну Галичину. Щирі Поляки ніколи не оставляли сумніву, що будуча війна буде між Польщею й Україною!“

Про польську тактику в парламенті „Frankl. Ztg.“ више:

„Чи Поляки думають, що заперечуючи в своїй сліпій скажености державу, приносять її, оставити їй і на дальше її привідеї, в боротьбі проти яких Українці доси винищували свої сили? Поляки можуть зробити великі трудности одну, двам, трем правительством. Але мотім мусять подбати ся бодей о можливість парламентарної більшости в Австрії. І коли Галичина остано при Австрії, що здасть ся наступить по заповідженім відкинєню австро польської розвязки, тоді на місце польської складової частини мусить вступити українська. А щоби те заслугство було вистарчаюче, на те треба тільки занести польський виборці привілеї в Східній Галичині... Се розуміють ся не жарт, але в Австрії, котра стоїть перед основною реалізацією конституції, до чого польська зміна фронту просто приносяє, зовсім незалежний радикальний і доцільний виступ проти тих, що заперечують державу. А коли Поляки думають, що своїм переходом до панслав'язу викличуть нову російську небезпеку і в союзі з Росією зможуть опанувати Німеччину, Австро Угорщину й Україну, — то вони сліпі на те, що кругом них дістає ся, а що доведе до цілковитого відрізаня конгресової Польщі від Росії“.

В кінці занотуємо знамену подробицю,

В імени Його Величества Царя і Ц. к. Суя краваль харній яко Грабунал просовя у Львові рішим на внесок ц. к. Прокуратурі Державної, що зміст часопису „Діло“ число 38, а дня 19. лютого 1918, в артикалі „На мобілізацію мобілізація“ в уступі від „належить ся“ до кінця містять в собі встєю виступку в § 300 з. к. узакон доконану в днь 18. лютого 1918, конфіскату за опраядєну і вкр-дня вищєна цілого накладу і видає по думці § 493 п. к. закам дальшого розширюваня того друкованого письма. Львів, дня 20. лютого 1918. Рабідкі.

Большевицькі війська не хотять іти проти України?

Берлін, 25. лютого 1918.

Телеграфічна Унія доносить зі Стокгольму: "Вечерне Време" повідомляє, що комісар Прошан мав розмову при допомозі кабеля з українським штабом большевників. Відповіла була дуже нехвальною, бо можна було її так пояснити, що українська й можна було її так пояснити, що українські большевицькі війська не хотять поїти інтернаціоналістично проти Центральної Ради. Вони поставили навіть домагає, щоб російські большевицькі війська забрали ся негайно з української області. З інших жерел доносять, що навіть самі російські війська не мають вже охоти боротися з Українцями й відмовляють послугу.

Українці-заточенці на Мазурщині

без ріжниць ранги чи категорії служби

схотять безпревратно подати свої точні адреси з даними про літа служби, рангу, причину і час заточення на адресу:

Präsidium der Ukrainischen Parlamentarischen Vertretung, Wien-Parlament.

Лист рекомендований!

Заточенці повинні між собою напам'ятувати, щоб ні один з них не занедбав викопати свій пошук!

Хто з заточенців не хотів би подавати листу на своїй пошті, незай надасть його в нижній місцевості.

НОВИНКИ

Львів, 26 лютого 1918.

— Зарядження духовних властей Єпископи Галицької провінції відбули в дні 20. і 21. лютого с. р. спільну конференцію, на якій між иншим рішено відправити в неділю 3. марта в катедральних храмах торжественне богослуження з водкою за мир, як і за весь український мир, за українську державу і Галицьку Україну; таке саме богослуження відправити ся у всіх церквах. Єпископ поручає по відарві внести многолітствіє всеру Українському Народові і Великій Українській Державі. Єпископу поручає відспіване народного гимну, „Боже великий єдиний Русь-Україну храни“ Інші гимни і патріотичні пісні як пр. „Ще не вмерла України“ не можуть бути співані в церкві (?), бо їх слова не виражають молитви і нічого не мають спільного з храмовою молитвою. Єпископи постановили також, аби кождий в своїй єпархії розпорядок опускати три Служби Божій на великім вході і на скляних слова „православний“, не заступаючи його иншим.

— Організація українських залізничників у Львові. Дня 21 лютого відбули ся в сали „Сокола II“ загальні збори українських залізничників в числі около 360 учасників, на котрих постановлено утворити особну організацію, оперту на централі у Відні, в якій гуртували ся бм укр. залізничники від найнижших ранг до робітників. На збори прибув в Перемишля тов. Іж. Крутий, котрий пояснював значення організації в теперішню пору, та своєю промовою так переконуючо промовив до учасників, що ті, кели прийшли мови про пророр, сейчас зложили понад 300 кор. на його закупню а понад 260 кор. на виддане тижневика „Залізничник“.

Відтак вибрано виділі з головою тов. Ліковичем. Відділ відбув вже засідання, на котрому рішено ряд важних справ, як офіційна участь організації в поході 3. марта з своїм прапором, номене членами організації особних відзнак і ин. Загальне душевне велике. Просить ся загальне залучення наступати в найбільшій числі в члени організації, так щоб не було залізничника, котрий не належить бм до організації, бо лиш то ї будуть наші сусіди з нами числитись. Вписуватися і благоді просячому відіязь секретар тов. Остає вул. Городецька 131, або лажурний в сали „Сокола III“ вул. Городецька 95 від год. 8—3 вчером. — За видлі організації Остає.

— Пошті — Почтовці! На основі ухвали громадського організаційного комітету Українсько-Почтовців зямла ся в неділю 23. с. м. у д. к. будинок двора Директора почт и Лаского де утати під проводом п. Петра Писецького, к. к. інспектора почт, в прохненні звільненні від служби на день 3-го марта всіх українських почтових функціонерів, щоб могли взяти громадянську участь в народнім святі. П. виділик двоє Дакі згодив ся на се без застережень і прибув на дату відвідіє приворочене всім начальницьким почтовим, щоб вони зі свого боку не забрили жадних перенон. Взяв ся проте всім

Українців почтовців, щоб в дни 3-го марта всі як один муж взяли участь в тім великим всенароднім святі. Українці Почтовці, пам'ятайте, що тепер велика, історична, переломова хвиля. Ми мусиме всі без огляду на ранги і пошті бути разом солідарно, бо в солідарності сила, а той лише здобуває належні йому права, хто має силу. В дни 3-го марта не сьміє ні один з нас відтягнутись від участі в святі. В дни 3-го марта маємо показати прилюдно, яка в нас є сила. Збірає точка у Львові перед будинком союзнаком в годні 10¼ перед полуднем. Пожадане було б, щоб за приміром залізничників і почтовців також і функціонери інших тук. диктатур державних влучились як найскорше в окремі українські організації, — бо „пора се остання єсть“... — За Комітет: Олександр Писецький.

— „Polsche Blätter“ за імені. Німецькі власті завідали тижневик „Polsche Blätter“, який видавав у Берліні п. Відтелем Фельманом, що в фразеологічній національної справедливості розвинув ся в часі війни подібно Дашинському на рівного обороня „wschodnich krewów“.

— Національна манифестація в Надвірній. Пишуть нам: З нагоди признання осередними державами Української Республіки і заключення в нею першого мира в світовій війні, відбула ся в Надвірній дня 17. с. м. величазна манифестація. По торжественнім богослуженню і посвяченню Сокольського прапора привушили з церкви тисяча дівка свідомого і патріотичного настрою населення з сокольськими прапорами і Соколами на чолі і співачки національні пісні, перейшла вулицями міста. Під оважливим занесення панщини промовив до народу о. Олександр Гаврилюк; пригадав їм сей пам'ятник і вказав на вагу хвилі Вітак по окляках „Слава!“, „Нехай живе Українська Республіка!“, „Нехай живе Українська Центральна Рада і Українська мирова Делегація!“, вернув похід і під читальнею „Просвіти“ розважав ся. Хор вложеної вміщен і інтелігентній співав знаменито. Кождий, починаши від школярів, мав національну віддану. Можемо свідо сказати, що маємо свідоме населення і се бачили польські урядники. В раві потреби, разом з жіноцтвом станемо як один муж.

— Пезір Мостичина! Дня 3. марта 1918 о год. 10 передполуднем відбудеть ся в Мостисках всенародне свято повстання Укр. Народної Республіки. Порядок: 1) Торжественна Служба Божа в церкві в Мостисках. 2) Похід до Народного Дому, де відбудеть ся манифестаційне віче при участі послів Загайкевича і Кормоша. Наше духовенство відправить богослуження рано так, що буде час взяти торжественну участь в святі.

— З „Союза товариств професорів середних шкіл“ (Reichsverband der österr. Mittelschulvereine). На зборах делегатів (посередних товариств професорів середних шкіл) сего Союзу, що відбули ся 2. лютого с. р. у Відні, вибрано на біжучий рік з поміж Українців до президії гелоду „Учит. Громади“ у Львові проф. унів. д-ра Кирила Студинського, а на секретаря делегата „Укр. Середньої Школи“ в Чернівцях проф. д-ра Пам'ятки Кляма, краєв. інсп. для шкіл виселених на Моравії. До секції правної охорони (Rechtsschutzkommission) вибрано управителя укр. семим. курсів у Відні проф. Р. Цегельського, члена тов. „Учит. Громада“ у Львові і Тов. ім. Сквороды в Чернівцях.

— Печта у Львові. З днем 16. лютого с. р. заведено в уряді почтових Львів 11 (вул. Супівського) Львів 13 (вул. Глубоки), Львів 16 (яложа Бека) і Львів 17 (яложа Госьєвського) приймає пакети приватних, яких службовий відділ буа в згаданих уряді часово здержаний. В паківім руху надавчим істиують тепер обмеження, що урядові почтовому не вільно прийняти від одного надавця більше ніж 5 пакетів денно і що найвишша вага поодинокого пакету не може переступити 10 кг.

— Загальне Академічне Віче українського студентства відбудеть ся у Львові дня 1. марта с. м. о год. 4. догод. в сали „Бесіди“ зум. Костюшки 1. Скрава дуже важна. — Комітет.

— Все вивесла Україна. Кождий Українець чи Українка повинні носити відзнаку „Соборної України“. Металева відзнака з дружкою (шпилькою) і кор. 20 сот. При більших замовленнях опуст. Адреса замовлень: „Вісти з Заборона“ Львів. вул. Руська ч. 20. 1—2

— Добрий і дбайлий господар — несекурує від огню не тільки хату але й хату обставину, не тільки господарські будинки, але також господарські амбары і продукта і то в Товаристві взаїмних обов'язках

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20. 1—3—2

Українці і Українки!

В неділю, 3. марта с. р. святуймо всі всенародне українське свято мира і української державности. В повітових містах нехай того дня являть ся всі наші селяни і селянки! Нехай в манифестації того дня не бракує нікого в нас! Покажіть світові, що Східна Галичина се український край!

У Львові нехай являть ся тоді всі наші селяни і селянки в цілого львівського повіту! Приготовляймо і організуймо наші селянські маси до сего свята!

Організуймо постійну горожанську сторону!

Дальші успіхи на Сході

Злула в українським військом в Житомирі

БЕРЛІН (Вольф). Урядово доносять дня 25. лютого:

Група ген. Айхгорна:

Наші війська зняли Берлін. Батальон Естонців пішов там під приказ німецької команди. Поступаючи перед своїми двайма 18 наступна сотня і сотня 116 полку гузарів зняли вчора Дорпат. По дорозі вбито 3000 бранців й здобуто кількисот возів. Сей літаючий німецький відділ зробив протягом 5 і пів дня над 210 кілометрів.

Група ген. Ліпаїгена:

В Рівні копан в наші руки цілий російський штаб „спеціальної армії“, їх начальник вожд утік. Передні сторожі осягнули Житомир й залучили ся з українськими військами.

БЕРЛІН (Вольф). Урядово доносять дня 25. лютого вчером:

Місто і кріпость Реваль занято нині по боротьбі о годні 10:30 перед полуднем. Псков (на південь від озера Пейлус) є в наших руках.

По „policzeniu się“

Манифестація, яку урядили Поляки для неетичного протесту і „policzenia się“ в столиці і на провінції української Галичини, вказує досадно на одно: Сила Поляків фактична, однак дуже проблематична, на дуже шитких основах.

Завдяки польським королям земля української Галичини некрита дворами, а коло них громадить ся елемент, зданий на ласку панів, що є в руках дворів селім зварядем. Завдяки упривілюваному становищу Поляків в австрійській державі, всі уряди — державні і автономні — почалиши від міністерського фотелю, а скінчилиши на посаді воєного, всі в руках Поляків, або одних, які знова від них зновні залежи. Завдяки тим двом чинникам, ми нині бачили фактичну силу Поляків в українській Галичині.

І манифестація в столиці удала ся... — а сила її якраз в упривілюванім становищі Поляків в Австрії. Урядники Поляки, свідомі безкарности, застановили цілий урядничий апарат, а стероризовані купні Жиди замкнули склади. І столиця прийняла вид, яким бажали її фактичні але хвиля пані — і толу викликували у серцях Українців і тих елементів, котрі боят ся лиш фактичної хвиля пані Поляків, не пригноблені, а радше скомстантовані, що сила та вже лиш хвиля, що ся манифестація, се безлінь о стам посідани.

А українська протинція?... — Тут польські шепки випали дуже мізерно, а „policzenie się“ на мекористь араажерів. Польський двр, польський ксьондз, етика і католичизм, польського клеру все лиш польські, хоть би се було очевидно діло неетичне — польський урядник, польський заїда робітник зібравлись в кошиюках і дили слюзи муринської етики, що „gabowano nam świętą Polskę, o długiej ro wópnę wykradli nam ziemię polską, a zrobili to Prusak i Austria, kiólym wy tak wiernie służyli“. Се слова около котрих крутились премоия польських ксьондзів в кошиюках. В кошиюлку ляжє крокодиліяти слюзи муринської етики, а докруги пляше живе моральємо. Нарід обурюєт ся на дикі претенсії історичних завойовників, а нині вже і Жиди, сей думє скоро орієнтуючий елемент, станув по стороні автохтонного населення „Ми тепер Українці, нам вже досить польського панованія“ — і шюки перейшли незванітно.

А урядничий елемент? — сей коцький елемент і сей вже нині вагаєт ся. „Що буде з в мляк?... — Ja umię po ukraińsku mówić i pić, więc nie obawiam się“.

І так хитувать ся нині вже та фактична сила Поляків в українській Галичині, хитувать на кершу вістку про державність українського народу.

